

Број/Број: 04/1,03/11-05-1-327/11
Сарајево/Sarajevo: 3.2.2012.

**IZVJEŠTAJ S PRVOG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE, STRASBOURG,
23.-27.1.2012.**

Prvi dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope održan je u Strasbourgu od 23. do 27.1.2012. Na zasjedanju je učestvovala Delegacija Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, u kojoj su bili:

1. Milica Marković, član Delegacije;
2. Saša Magazinović, član Delegacije;
3. Borjana Krišto, član Delegacije;
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
5. Krunoslav Vrdoljak, zamjenik člana;
6. Sevda Valjevčić, privremeni sekretar Delegacije i
7. Adnan Bešić, prevodilac.

Na početku zasjedanja Parlamentarna skupština Vijeća Evrope potvrdila je akreditivne Delegacije Bosne i Hercegovine, kao i ostalih nacionalnih delegacija.

Na otvaranju prvog dijela redovnog zasjedanja u 2012. godini, izabran je **novi, 26. po redu predsjednik Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, Jean-Claude Mignon**, delegat iz Francuske. U obraćanju Skupštini istakao je da u toku svog mandata želi osigurati da vladavina prava, poštivanje ljudskih prava kao i demokratija ne budu samo prazne riječi, kao i napredak u tim oblastima, unutar i izvan naših granica, uz učešće evropskih susjeda koji se kreću na putu demokratije. Jean Claude Mignon namjerava Vijeće Evrope ponovo vratiti u centar evropske i međunarodne scene. Vizija koju gosp. Mignon ima za Vijeće Evrope jeste Evropa ljudskih prava kao neizbježna stvarnost. Prethodnik **Jean-Claude Mignona**, Mevlut Čavuşoglu, u svom obraćanju izjavio je da je tokom svog predsjedavanja Parlamentarnom skupštinom Vijeća Evrope uradio najbolje što je mogao za jačanje Skupštine i njene institucionalne uloge, mada se uvijek može bolje, naglasio je.

Prvog dana zasjedanja 23. 1. 2012. održan je i **sastanak Komiteta za poštivanje obaveza i angažmana zemalja članica Vijeća Evrope (Monitoring komiteta)**. U ime Delegacije PSBiH sastanku su prisustvovali Milica Marković i Saša Magazinović. Na pomenutom sastanku razmatran je Prijedlog rezolucije o funkcioniranju demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini kao i amandmani koje je uložio dio Delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope (Milica Marković, Borjana Krišto, Mladen Ivanić, Mladen Bosić, Boško Tomić). Predsjedništvo BiH već 10 godina nije bilo u stanju da imenuje kandidata za ključne pozicije u Venecijanskoj komisiji, Evropskom komitetu za sprečavanje mučenja i neljudskog i ponižavajućeg tretmana ili kažnjavanja (CPT), Evropskoj komisiji za borbu protiv rasizma i netolerancije (ECRI), te u tijela Savjetodavnog komiteta Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Trajan zastoj i sukobljavanje ometaju završetak mnogih potrebnih reformi u značajnim sektorima kao što su demokratske institucije, vladavina prava i ljudska prava. U suštini, BiH je od 2006. godine postigla vrlo mali napredak kada je u pitanju ispunjavanje ključnih preuzetih obaveza prema Vijeću Evrope. Monitoring komitet smatra da je za funkcioniranje

države neophodna sveobuhvatna reforma Ustava koja bi omogućila državi da se oslobodi „institucionalnih okova“ uspostavljenih Dejtonskim sporazumom, počevši s promjenama odredbi o kvoruma i pravilima glasanja koji su bili sistematski zloupotrebljavani i koji su kočili sve procese donošenja odluka.

Drugog dana zasjedanja PS Vijeća Evrope, 24.1.2012. , velikom većinom glasova (111 „za“, 3 „protiv“ i 6 „suzdržanih“) usvojen je Izvještaj i **Rezolucija o funkcioniranju demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini 1855 (2012).**¹

Usvojenom Rezolucijom Parlamentarna skupština Vijeća Evrope podsjeća na svoju Rezoluciju 1701 (2010) o funkcioniranju demokratskih institucija u BiH, kojom je pozvala sve ključne političke aktere da prije izbora u oktobru 2010. godine započnu konstruktivan dijalog o konkretnim prijedlozima za amandmane na Ustav BiH kao i na Rezoluciju 1725 (2010.) o hitnoj potrebi za ustavnim reformama u Bosni i Hercegovini. Skupština jako žali što vlasti nisu učinile nikakav stvarni napor kako bi se prije pokrenuo ozbiljan institucionalni proces čiji bi cilj bio pripremanje sveobuhvatnog paketa ustavnih amandmana, te ponavlja da je presuda u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH pravnoobavezujuća i da mora biti provedena. Skupština upozorava da bi članstvo Bosne i Hercegovine u Vijeću Evrope moglo biti ugroženo ukoliko neophodni amandmani ne budu usvojeni na vrijeme, odnosno prije narednih izbora 2014. godine. Rezolucijom se, uz ostalo, naglašava da će dešavanja u Bosni i Hercegovini biti praćena s posebnom pažnjom do 15. marta, nakon čega će se, u zavisnosti od napretka u BiH u provođenju ove kao i prethodnih rezolucija 1701 (2010.) i 1725 (2010.), donijeti odluka o budućim potezima Vijeća Evrope.

Članovi Delegacije PSBiH: Milica Marković, Borjana Krišto i Saša Magazinović imali su pojedinačna izlaganja o ovoj tački dnevnog reda.

Milica Marković je u svom obraćanju kazala da su se stvari u BiH ipak preokrenule u pozitivnom pravcu te da je optimista da ćemo do aprilskog zasjedanja Parlamentarnu skupštinu Vijeća Evrope moći obavijestiti da je presuda u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH provedena, te da je novo Vijeće ministara BiH počelo raditi u punom kapacitetu. Navela je da bi voljela da to bude dobra informacija baš u vrijeme aprilskog zasjedanja, kada se navršava 10 godina od članstva BiH u Vijeću Evrope. „Ponekad život namjesti da se veoma važne stvari dogode u isto vrijeme“, kazala je.

Borjana Krišto se svom obraćanju osvrnula na nužnost korekcije Izvještaja kako bi se potpuno objektivno prikazalo stanje u funkcioniranju demokratskih institucija u BiH. Krišto smatra da u Izvještaju nije objektivno prikazano stanje u pojedinim oblastima, te da pri tome nije uvažena činjenica da je u međuvremenu došlo do značajnih pomaka. Kada je u pitanju proces uspostavljanja vlasti na nivou Federacije BiH, Borjana Krišto osvrnula se na Odluku Centralne izborne komisije BiH kojom je utvrđeno da izbori za Dom naroda Parlamenta FBiH nisu provedeni u skladu s odredbama Izbornog zakona BiH te da nisu ispunjeni uslovi za njegovo konstituiranje, kao i na Odluku kojom je utvrđeno da izbor predsjednika i potpredsjednika FBiH nije proveden u skladu sa Izbornim zakonom BiH, kojom se poništava izbor predsjednika i potpredsjednika FBiH. Nažalost, visoki predstavnik suspendirao je ove odluke Centralne izborne komisije BiH, iako su one zasnovane na zakonu. Navedene aktivnosti visokog predstavnika dovele su do situacije suprotne onoj koju bi njegovo djelovanje trebalo da osigura. Ovom odlukom stvaljene su na kušnju demokratske procedure te provođenje i poštivanje izbornih rezultata što je zasigurno izazvalo pravnu nesigurnost i poljuljalo temelje pravne države, naglasila je Borjana Krišto. Svima mora biti jasno da BiH čine tri konstitutivna naroda i građani te da niko nema pravo zanemarivati njihovu volju i interese. Samo u duhu tolerancije, razumijevanja i međusobnog uvažavanja možemo graditi prosperitetno društvo utemeljeno na demokratskim principima, naglasila je Krišto.

¹ Prilog Izvještaju

Saša Magazinović čestitao je izvjestiocima na Izvještaju i Rezoluciji. U svom obraćanju Skupštini Magazinović ja naglasio de su stvari prvi put nazvane pravim imenom. Izvještaj govori o BiH kao multietničkoj zemlji građana s jednakim pravima. U potpunosti se slažem s tom vizijom i borim za nju svaki dan. Međutim postoje snažne političke snage koje se bore protiv toga i to je problem u Bosni i Hercegovini. Na kraju dozvolite mi da završim riječima gđe Woldseth „vrijeme je da BiH krene iz etnokartije u demokartiju“, istakao je Magazinović.

U raspravi su, osim njih, učestvovali predstavnici svih parlamentarnih grupa, kao i primjetno veliki broj predstavnika delegacija država članica Vijeća Evrope.

Parlamentarna skupština Vijeća Evrope je još jednom pozvala vlasti u BiH i ključne političke aktere da preuzmu odgovornost, prekinu opstrukcije i rade konstruktivno na nivou državnih institucija kako bi se okončale stalne blokade i sukobljavanja. „Vrijeme je da se krene iz etnokratije prema demokartiji“ posebno su istakli izvjestioci o ovoj temi Karin Woldseth (Norveška, EDG) i Jean-Claude Mignon (Francuska, EPP/CD) .

Drugog dana zasjedanja, 24.1.2012., Parlamentarna skupština Vijeća Evrope izabrala je **Nilsa Muižnieksa** iz Latvije za novog **komesara za ljudska prava Vijeća Evrope**, na mandat od šest godina počevši od 1. aprila 2012. Nils Muižnieks izabran je u prvom krugu apsolutnom većinom glasova. Ured komesara Vijeća Evrope uspostavljen je 1999. godine kao nezavisna institucija u okviru Vijeća Evrope, s ciljem promoviranja svijesti o ljudskim pravima, te promoviranja poštivanja ljudskih prava u svim državama članicama. Komesara je izabrala Skupština s liste na kojoj su se nalazila tri kandidata, a koju je sastavio Komitet ministara. Uz izabranog komesara Nilsa Muižnieksa na listi su se nalazila još dva kandidata, i to: Pierre-Yves Monette (Belgija) i Frans Timmermans (Holandija). Pomoć pri izboru kandidata Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope pružio je Pododbor za ljudska prava, koji je imao zadatak da, na osnovu razgovora s kandidatima i procjene njihove biografije, Skupštini dostavi preporuke za izbor komesara.

U skladu s dogovorom, raspored članova Delegacije PSBiH u komitetima je sljedeći:

- **Komitet za politička pitanja i demokratiju** (član Saša Magazinović, zamjenik Mladen Bosić)
- **Komitet za pravne poslove i ljudska prava** (član Milica Marković, zamjenik Nermina Kapetanović)
- **Komitet za socijalna pitanja, zdravlje i održivi razvoj** (član Milica Marković, zamjenik Borjana Krišto)
- **Komitet za migracije, izbjeglice i populaciju** (član Saša Magazinović, zamjenik Krunoslav Vrdoljak)
- **Komitet za kulturu, nauku i obrazovanje** (član Ismeta Dervoz)
- **Komitet za ravnopravnost i nediskriminaciju** (član Ismeta Dervoz)

Na sastanku Komiteta za kulturu, nauku i obrazovanje Ismeta Dervoz imenovana je za člana Potkomiteta za medije i informativno društvo kao i za člana Potkomiteta za kulturu, raznovrsnost i nasljeđe koji djeluje u okviru Komiteta za kulturu, nauku i obrazovanje.

1. ZNAČAJNIJE TEME ZASJEDANJA

Pravo svakog da učestvuje u kulturnom životu

Izvjestiteljica Muriel Marland-Militello (Francuska EPP/CD) je u svom izvještaju istraživala ulogu demokratske države u podsticanju i održavanju kreativnosti slobode koja teče iz kulture u svim njenim oblicima, pogotovo za mlade. Bogatstvo ljudske imaginacije i traganje za značenjem leži u srcu ogromnog raspona aktivnosti koje se nazivaju “kulturnim”. Kultura nudi ljudskim bićima slobodu da definiiraju svoje mjesto na svijetu i da podijele s drugima svoju jedinstvenu perspektivu o životu. Pravo učešća u kulturnom životu ključno je za sistem ljudskih prava.

U usvojenoj **Rezoluciji br. 1990 (2012.)** Parlamentarna skupština Vijeća Evrope istakla je da pravo svakoga da učestvuje u kulturnom životu podrazumijeva jednak i slobodan pristup za sve. Usvajanjem teksta na osnovu izvještaja Muriel Marlando-Militello Skupština je kazala da država ne samo da ima odgovornost osigurati široku ponudu kulturnih usluga, već bi trebalo da djeluje i kao inicijator, promotor i regulator interakcije između javnog i privatnog sektora. U praksi bi to trebalo da znači adekvatno finansiranje za kulturu i kulturno nasljeđe, kao i usmjeravanje novca na projekte koji će ojačati sinergiju i saradnju, ohrabriti osobe i sredine da učestvuju umjesto da samo posmatraju. Komitet ministara bi, prema zastupnicima, trebalo formalno da podrži “Smjernice za razvoj politike kojim bi se osiguralo efikasno učešće u kulturnom životu”.

Garantirati mjerodavnost i efikasnost Evropske konvencije o ljudskim pravima

Evropski sud za ljudska prava susreće se s mnogim teškoćama, među kojima je i porast broja neriješenih predmeta. Sud je instrument sa izuzetno pozitivnim uticajem na evropski zakon i praksu, ali ne može postati zamjena za nacionalnu zaštitu ljudskih prava. To, ustvari, podrazumijeva djelovanje Evropskog suda za ljudska prava iz pozadine.

Prema Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, Evropski sud za ljudska prava trebalo bi da bude “kćer” nacionalnim vlastima, vladama, sudovima i parlamentima, koji bi morali imati ključnu ulogu u garantiranju i zaštiti ljudskih prava u čitavoj Evropi. Skupština je usvojila **Rezolucija 1856 (2012.)**, na osnovu izvještaja Klaas de Vriese (Holandija SOC), u kojoj je navedeno da prioritet treba da bude rješavanje teškoća s kojima se susreću one zemlje u kojima se na odgovarajući način ne primjenjuju norme Konvencije. Predstavljajući svoj izvještaj, izvjestilac Klaas de Vries istakao je problem strukturalnih nedosataka u pojedinim zemljama, a što dalje za posljedicu ima gomilanje predmeta iz tih zemlja pred Sudom (70 % zahtjeva koji čekaju rješavanje pred Sudom došlo je iz samo šest država, i to: Italije, Poljske, Rumunije, Rusije, Turske i Ukrajine). Skupština je naglasila da bi nacionalni parlamenti trebalo da igraju ključnu ulogu, prije svega kroz usklađivanje nacrtu zakona u zemlji s Konvencijom, s jedne strane, te kroz potpuno provođenje presuda Suda, s druge strane.

Situacija u Bjelorusiji

Izvještaj o situaciji u Bjelorusiji pripremio je gosp. Andres Herkel (Estonija EPP/CD) u kojem je izrazio duboku zabrinutost zbog pogoršanja stanja ljudskih prava, građanskih i političkih sloboda u Bjelorusiji. U svom izvještaju osuđuje vlasti u Minsku za najmerno okretanje leđa Evropi i vrijednostima koje Evropa promovira. Skupština usvojenim tekstom **Rezolucije 1857 (2012.)** osuđuje kontinuiran progon, šikaniranje, kao i zastrašivanje pripadnika opozicije i maltretiranje aktivista civilnog društva, nezavisnih medija i branilaca ljudskih prava, te izražava zabrinutost zbog uslova u kojima borave u pritvoru političkih zatvorenika. Skupština nadalje osuđuje nedavne zakonske izmjene kojima se dodatno ograničava slobodu izražavanja, okupljanja i udruživanja.

Skupština poziva vlasti Bjelorusije na oslobađanje i rehabilitaciju svih političkih zatvorenika, te na suzdržavanje od pritiska na sve političke zatvorenike. Osim toga, Skupština traži da vlasti u Bjelorusiji nastave proces reforme izbornog zakonodavstva uzimajući pri tome u obzir čitav niz preporuka OSCE-a i Venecijanske komisije. Skupština podstiče države članice Vijeća Evrope da koriste diplomatski i politički uticaj kako bi pozvale vlasti Bjelorusije na uklađivanje domaćih zakona s međunarodno priznatim standardima ljudskih prava, te na saradnju s Vijećem Evrope, OSCE-om, Evropskom unijom i tijelima Ujedinjenih naroda.

Poštivanje obaveza i angažmana Srbije

Slijedom debate održane na osnovu izvještaja Davida Harutyunyan (Armenija) i Indreaka Saara (Estonija SOC), parlamentarci su čestitali Srbiji na napretku u poštivanju obaveza i dužnosti od posljednje Rezolucije Skupštine 2009. godine te na seriji impresivnih reformi. Vlasti Srbije kontinuirano su provodile obaveze koje su preuzele pristupanjem Vijeću Evrope 2003. godine. Uspostavljena je klima političke stabilnosti, te je učinjen značajan napredak kada je u pitanju

pistupanje EU. Od posebnog značaja je i saradnja s Haškim tribunalom ostvarena, prije svega, hapšenjem i izručenjem osumnjičenih za ratne zločine Ratka Mladića i Gorana Hadžića.

U usvojenoj **Rezoluciji 1858 (2012.)** navodi se, između ostalog, bitna uloga Srbije u regionu kao i pri uspostavljanju mirnog dijaloga s Prištinom, što je u praksi rezultiralo Ugovorom o slobodi kretanja kao i uzajamnim priznavanjem školskih i fakultetskih kvalifikacija. Do sada Srbija je potpisala i ispunila 77 konvencija Vijeća Evrope. Potpisano je još šest drugih konvencija koje čekaju ratifikaciju.

Odobranjem izvještaja Davvida Harutyunyan i Indrek Saara parlamentarci su pozvali Srbiju da, prije nego što Skupština okonča svoj monitoring, napravi napredak u sljedećim ključnim oblastima, i to: potpuno provođenje reforme pravosudnog sistema, snažnije mjere protiv korupcije, veća nezavisnost medija te poboljšanje klime za nacionalne manjine, posebno za Rome.

Zaštita ljudskih prava i dostojanstva vodeći računa o prethodno izraženim željama pacijenata

Trenutno postoji generalni konsensus o tome da niko ne može biti prinuđen da trpi medicinsko liječenje protiv svoje volje. Želje sposobnog odraslog čovjeka, kada su jasno izražene, moraju prevladati čak i kada odbija da se liječi. Prema Komitetu za socijalna pitanja, države bi trebalo u potpunosti da provedu Biomedicinsku konvenciju. Kako bi se podstakle države članice da više uzimaju u obzir prethodno izražene želje pacijenata, Skupština ih je pozvala da potpišu, ratificiraju i potpuno provedu Oviede konvenciju, ako to do sada nisu učinile. Rezolucija usvojena na Skupštini **1859 (2012.)** ističe da konvencije Vijeća Evrope koje su obavezujuće uključuju pravo svakog ljudskog bića da ne bude primorano na liječenje protiv svoje volje. Konvencija propisuje posebno da će se prethodne želje koje se odnose na medicinske intervencije, koje pacijent nije u stanju izražavati u toku same intervencije, trebati izmati u obzir. Skupština je istakla da je situacija u drugim državama različita. Na osnovu zaključaka izvjestilaca Jordija Xucla i Costa (Španija ALDE), Skupština preporučuje da zemlje koje nemaju zakone o tome treba da uvedu zakonske odredbe kojima bi se uredila ova oblast.

Poboljšati ljudska prava žena u svijetu

Uprkos brojnim obavezama koje su države preuzele u posljednjoj deceniji u pogledu promocije i zaštite ženskih prava, prema Komitetu za jednakost i nediskriminaciju, napredak u poboljšanju ženskih prava na globalnom nivou manji je od očekivanog. Nejednakost i diskriminacija žena je i dalje sistematska i široko rasprostranjena.

Izvještaj o ljudskim pravima žena u svijetu pripremila je Lydie Err (Luksemburg SOC) ističući da u cijelom svijetu nasilje neproportionalno pogađa žene. U svom izvještaju gđa Err istakla je da je svaka treća žena u različitim perioda svog života bila pretučena, prisiljena na seks ili na neki drugi način zlostavljana. Samo 19 % članova parlamenta su žene. Usvojenom **Rezolucijom 1860 (2012.)** Skupština poziva države članice da vode računa o rodnoj dimenziji u svim politikama i zakonodavstvu. Posebno izražava zabrinutost zbog mogućeg pogoršanja neravnopravnosti spolova kao posljedice različitog uticaja ekonomske i finansijske krize na muškarce i žene, a što zahtijeva odgovarajuće sankcije. Države članice trebalo bi da osiguraju jednaku zastupljenost žena u političkim tijelima odlučivanja, kao i da pojačaju napore u borbi protiv diskriminacije.

Promovirati Konvenciju Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja

Konvencija Vijeća Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i porodičnog nasilja, koja je otvorena za potpisivanje u maju 2011. godine, najdalekosežniji je instrument u svijetu u ovoj oblasti.

Kroz trostruki fokus na zaštiti žrtava, procesuiranju počinitelaca i mijenjanju društvenih stavova, utemeljen na snažnom i inovativnom sistemu monitoringa, mogu potencijalno spasiti i promijeniti životi miliona žrtava, te osjetno poboljšati položaj žena u Evropi a i šire. Međutim, da bi se ovo desilo, najprije mora stupiti na snagu, dobiti formu zakona i na kraju stupiti na snagu na terenu u što je moguće više država.

U **Rezoluciji 1861 (2012.)**, koja se usvojena, sve države članice koje to još nisu uradile pozvane su da potpišu Istanbulsku konvenciju, te da je ratificiraju što prije. Ova konvencija koja pruža sveobuhvatan okvir za sprečavanje nasilja nad ženama štiteći svoje žrtve i procesuirajući počinioca, ne može stupiti na snagu dok je ne potpiše određeni broj država (najmanje 10 uključujući osam država članica). Na osnovu izvještaja Josea Mendesa Bote (Portugal EPP/CD), Skupština je zatražila da sve države članice preduzmu mjere za promoviranje Konvencije i olakšavanje njenog potpisivanja i ratifikacije. Kako bi se povećao uticaj Konvencije i na države koje nisu članice Vijeća Evrope, Skupština podstiče UN žene i IPU na njenu promociju. Skupština također pozdravlja odluku Komiteta za ravnopravnost spolova i nediskriminaciju o imenovanju generalnog izvjestioca o nasilju nad ženama, te vjeruje da će to doprinijeti povećanju transparentnosti i relevantnosti rada Skupštine u toj oblasti.

Funkcioniranje demokratskih institucija u Ukrajini

Monitoring komitet zabrinut je zbog brojnih nedostataka u suđenjima zbog zloupotrebe položaja i prekoračenja službenih ovlaštenja koja se trenutno vode protiv bivših članova vlade u Ukrajini. Prema Monitoring komitetu, odredbe krivičnog zakona koje se primjenjuju u tim suđenjima omogućavaju *post factum* kriminalizaciju normalnog političkog odlučivanja. To je u suprotnosti s vladavinom prava i neprihvatljivo je. Optužbe na osnovu tih odredbi krivičnog zakona uključuju i one protiv bivše premijerke Julije Timošenko, koje bi, prema Monitoring komitetu, trebalo da budu povučene. U **Rezoluciji 1862 (2012.)** koja je usvojena na osnovu izvještaja Mailis Reps (Estonija ALDE) i Marietta de Pourbaix- Lundin (Švedska EPP/CD), Skupština je izrazila zabrinutost zbog pogoršanja zdravstvenog stanja gđe Timošenko, te je pozvala vlasti Ukrajine da joj omoguće nezavisno liječenje. Skupština također poziva vlasti Ukrajine da oslobode bivšeg ministra unutrašnjih poslova Jurija Lutsenka i bivšeg ministra odbrane Valerija Ivashenka, prije svega iz humanitarnih razloga, te zbog pogoršanja njihovog zdravstvenog stanja.

Ovi problemi posljedica su nedostataka u sistemu pravosuđa. Vrijeme je da Ukrajina poradi na povećanju nezavisnosti sudstva i smanjenju prekomjernih pritvorskih mjera, istaknula je Skupština te je pozvala vlasti Ukrajine na ustavne reforme kao i na promjenu ukarijinskog izbornog zakona.

Premještanje stanovništva: kršenje ljudskih prava

Premještanje stanovništva kompleksan je fenomen, kojeg nema u debatama o ljudskim pravima. Ova premještanja događaju se u promjenjivim okolnostima u rasponu od ratnih i poslijeratnih situacija do periodičnih sukoba, čak i u vrijeme mira. Oni se sastoje od odstranjivanja, kao i ponovnog naseljevanja ljudi, u granicama ili van granica države. U prošlosti, premještanje stanovništva prihvaćeno je kao način smirivanja političkih, etničkih i vjerskih sukoba. U današnje vrijeme oni se smatraju kršenjem ozbiljnih međunarodnih zakona.

U **Rezoluciji 1863 (2012)** usvojenoj na osnovu izvještaja Egidijus Vareikis (Litvanija EPP/CD) Skupština je osudila svaki oblik prisilne migracije ljudi u Evropi i svugdje u svijetu, što uključuje i kretanje lica u ili iz nekog područja bilo unutar ili preko međunarodne granice u ili izvan okupiranog područja bez slobodnog pristanka. Skupština je istakla da se premještanjem stanovništva krši Međunarodno krivično pravo i Međunarodno humanitarno pravo kao i principi Međunarodnog javnog prava. Skupština je pozvala sve članice Vijeća Evrope da osude takvu praksu, da pravilno razmotre svoje prijašnje ponašanje i da promoviraju na međunarodnoj formi usvajanje međunarodnog, zakonskog i obavezujućeg instrumenta, koji će učvrstiti već postojeće standarde koji su predstavljeni u različitim međunarodnim zakonodavnim instrumentima i koji definiraju sve oblike premještanja stanovništva.

Demokratski trendovi u Evropi: izazove pretvoriti u mogućnosti

Dok je globalna populacija u porastu, nedavno je dostigla broj od 7 milijardi, u Evropi se stanovništvo proporcionalno smanjuje. Države članice Vijeća Evrope trenutno čine 12 % svjetske populacije, s tim što se očekuje pad do 2050. godine na 9 %. Više od trećine evropskog stanovništva do tada će biti starije od 60 godina. Uprkos padu stope fertiliteta i starenju stanovništva, Evropa još uvijek ima priliku da ostane ekonomski i politički uticajna u okviru nove dinamike. Odobravanje izvještaja gđe Nursuna Memecen (Turska ALDE), te usvajanjem **Rezolucije 1864 (2012.)** Skupština poziva države članice da podstiču inovacije i tehnologiju ta da povećavaju ulaganje u ljudski potencijal, posebno prema doseljednicima, koje treba posmatrati kao glavnu radnu snagu.

2. ZNAČAJNIJA OBRAĆANJA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI VIJEĆA EVROPE

Drugog dana zasjedanja parlamentarcima se, u svojstvu **generalne direktorice UNESCO-a, obratila gđa Irena Bokoba**. Na početku izlaganja direktorica je navela da je kultura prizma kroz koju ljudska bića projiciraju elemente svog života. Istakla je značaj kulture kao jednog od osnovnih ljudskih prava, naglašavajući važnost saradnje s Vijećem Evrope. Generalna direktorica Bokoba objasnila je raznolikost UNESCO-ve normativne akcije u polju i naglasila izazove nove tehnologije na nove kulturne vidike. 'Kulturne norme trebalo bi da budu integrieane u javne norme na nacionalnom i regionalnom nivou', posebno je istakla.

Trećeg dana zasjedanja, Skupštini se obratio **ministar vanjskih poslova Gruzije Grigola Vashadzea**, koji je izjavio "da je uvjeren da je proces integracije u evropske institucije najbolji način preventivnog mehanizma protiv obnavljanja nestabilnosti i nasilja." **Grigol Vashadze** izjavio je da podržava reformu Vijeća Evrope. U svom obraćanju posebno je istakao napredak svoje zemlje vezano za upravljanje, pravila demokratije i legislative ističući princip 'nulte tolerancije' kada je u pitanju korupcija. 'Za nas je demokratija pitanje ljudskog dostojanstva i ono pravo i praktična mogućnost da se stvori budućnost sa ostalima', rekao je citirajući Ulofa Palmea, bivšeg švedskog premijera.

Trećeg dana zasjedanja Skupštini se obratio britanski premijer **David Cameron**, naglašavajući da je 47 zemalja članica Vijeća Evrope imalo 'jednu generacijsku' priliku da poboljšaju uslove ljudskih prava, slobode i dostojanstva. 'Za onih 800 miliona ljudi kojima sud služi, potrebna je istinska reforma sa stvarnim ciljevima.' Ovo je pravi trenutak za reformu - reforma koja je praktična, senzibilna i koja povećava reputaciju suda,' naveo je.

Četvrtog dana zasjedanja upriličena su obraćanja pomoćnice generalnog sekretara Ujedinjenih naroda i izvršne direktorice UN žena Michelle Bachelet kao i dosadašnjeg povjerenika za ljudska prava Vijeća Evrope Thomasa Hammarberga.

Michelle Bachelet, pomoćnica generalnog sekretara Ujedinjenih naroda i izvršna direktorica UN žena, izjavila je u svom obraćanju da žene žele da njihova osnovna ljudska prava budu poštovana. Bivša čileanska predsjednica, dugogodišnji borac za prava žena, traži povećanje spolne jednakosti i ojačanje žena. 'Naš najveći izazov je da osiguramo da naporan rad i postignuća žena ne budu izgubljena nego zaštićena i unaprijeđena tokom ovog perioda krize i tranzicije', navela je. Štaviše, Bachelet je potvrdila podršku UN-a ženama iz arapskih zemalja i pozvala zemlje članice da ratificiraju značajnu konvenciju Vijeća Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja

u porodici. Posebno je pohvalila Vijeće Evrope na njegovoj posvećenosti da ostvari jednako učešće žena i muškaraca kao bi politički život postao stvarnost².

Dosadašnji povjerenik za ljudska prava Vijeća Evrope gosp. Thomas Hammarberg predstavio je godišnji izvještaj za 2011. godinu o aktivnostima tokom njegovog mandata. U Godišnjem izvještaju identificirana su polja u kojima je potrebna jača politička akcija, a prije svega u pravosuđu koje ne funkcioniše u mnogim državama članicama Evropske unije. Korupcija, politička pristrasnost i nedostatak resursa uništavaju samostalnost i kredibilitet pravosuđa. Jačanje prava je ključno kako bi se obnovilo povjerenje javnosti u pravosudni sistem, istakao je. Komesar žali što je došlo do povećanog pritiska na medije, što je za posljedicu imalo narušavanje njihove samostalnosti i pluralizma. Lica s posebnim potrebama i dalje su isključena iz ključnih sektora života. Romi i dalje žive u bijedi i pate od otuđenosti u mnogim evropskim zemljama a marginalizacija i stigmatizacija značajno utiču na svakidašnji život lezbijki, gej, biseksualnih i transseksualnih osoba u nekim zemljama. Komesar za ljudska prava primijetio je da je odnos prema tražiocima azila i migrantima postepeno postao sve negativniji. Diskriminacija nad ženama se i dalje nastavlja na radnom mjestu, kao i u edukaciji i političkom učešću. Kao najveću brigu Thomas Hammarberg izdvojio je životni standard starijih osoba.

Pripremila²
Privremeni sekretar Delegacije

Sevda Valjevčić

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma PSBiH
- Komisiji za vanjske poslove PDPSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji PSBiH u PSVE
- Kolegiju Sekretarijata
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

² Uz saglasnost članova Delegacije